

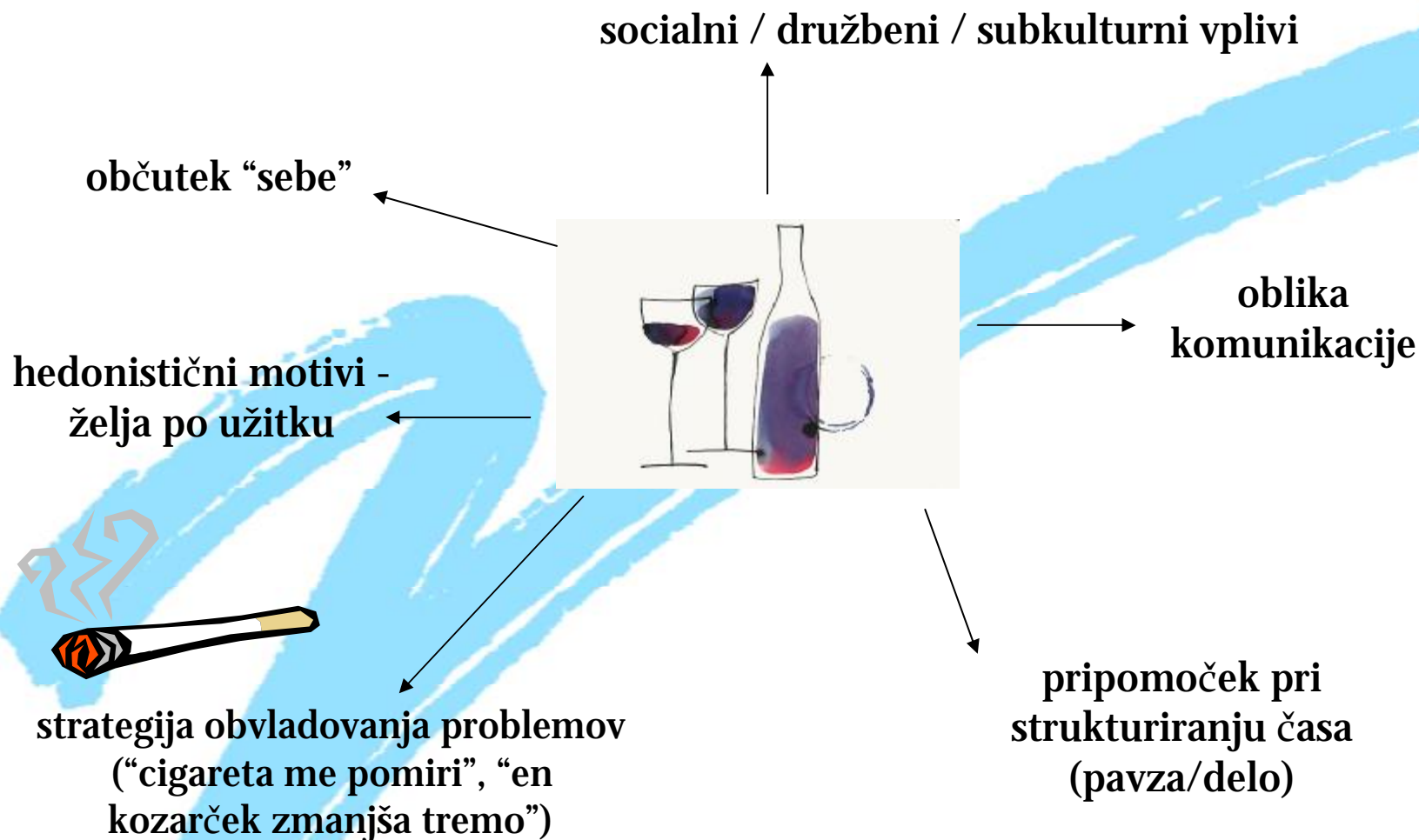
Obvladovanje tveganih življenjskih slogov
zaradi rabe alkohola med mladimi – od
preprečevanja do zmanjševanja škode

Martino Mesner, svet, 17. 11. 2010

**dr. Ines Kvaternik, Zavod za zdravstveno varstvo Koper, Fakulteta za socialno
delo Univerze v Ljubljani**

Primer - tobak/alkohol (motivi in namen uporabe):

Mladost: oblikovanje lastne identitete

Mladostništvo je v današnji družbi/kulturi obdobje, ki s seboj prinese vrsto tveganih ravnanj, ki so povezana z osamosvajanjem in odraščanjem.

Mladostništvo kot “identitetni projekt” (Ule, 2000):

- prve izkušnje s spolnostjo,
- eksperimentiranje z dovoljenimi drogami (alkohol, tobak),
- eksperimentiranje z nedovoljenimi drogami (“trava”, ekstazi, speed...),
- “eksperimentiranje” z drugimi ljudmi (starši, učitelji, sošolci...): preverjanje pravil, vrednot, stališč...

Razlogi za eksperimentiranje z alkoholom

- Reševanje osebnih težav/problemov
- Biti “kul”, pripadati “kul” ljudem
- Občutek lastne identitete: upor proti družbi (starši, druge avtoritete)
- Učinki alkohola so tudi prijetni

Vzvodi za uporabo alkohola

- Radovednost
- Dolgčas, razvedrilo
- Moda (popularni vzorniki)
- Status (pripadnost skupini)
- “Odraslo” vedenje
- Samo-zdravljenje (primer spolnih zlorab)
- Pritisk uspešnosti (za doseganje rezultatov)

Mladi in tveganja

- Pripravljenost/ naklonjenost tveganju
- Iskanje vznemirjenja (viškov, dna, preizkušanje “meja”)
- Kot življenjski slog
- Pričakovanja skupine (“pritisk”)
- Spolno specifični pritisk (npr. fantje morajo piti)
- Enostavna dostopnost in kulturna sprejemljivost alkohola

	Diskurz usmerjen v abstinenco	Diskurz usmerjen v zmanjševanje škode
vrsta komunikacije	strokovno izobraževanje, od zgoraj navzdol	pogovor, dialog
časovni okvir	usmerjenost v prihodnost	tukaj in zdaj
usmeritev	zdravje, telo	socialno življenje mladostnikov
alkohol je....	opojna pijača, strup	normalen in prijeten del zabave
uživanje alkohola	enodimenzionalno: neodvisno od ljudi in konteksta	Večdimenzionalno:odvisno od ljudi in konteksta
ciljna skupina	slovenska populacija mladih	“naši otroci”
način urejanja	informacije, jasna pravila	učenje z izkušnjami
utemeljevanje	znanstveni izsledki, znanje, ki temelji na dokazih;splošno veljavne resnice	vrednotenje staršev; individualno in lokalno pridobljeno znanje

Preglednica razlik med diskurzom a

Temelji za intervencije

- Utemeljeno na potrebah
- Upoštevanje značilnosti različnih skupin/ posameznikov (starost, spol, kulturno okolje...)
- Usmeritev: v zmanjševanje škode in abstinenco (postopnost ciljev)
- Upoštevanje vsakdanjega sveta “mladostnikov” (izkušnje, jezik, vrednote)
- Iskanje pozitivnih lastnosti in načrtovanje dela z upoštevanjem močnih plati posameznika
- Doslednost (pravila veljajo za vse enako, primer kajenje/alkohol v šolskem okolju; primer: **“Kope”- starši, trenerji s pivom v rokah**)
- Skupnostni pristop: raziskovanje skupnosti, mreže pomoči, aktiviranje ključnih posameznikov v lokalnem okolju
- Trajnost, kontinuiteta

Analiza tveganja: načrt odgovorov

CILJ 1: PREPREČEVANJE DOGODKA

```
graph TD; A[CILJ 1: PREPREČEVANJE DOGODKA] --> B[CILJ 2: ZMANJŠEVANJE ŠKODE]; B --> C[CILJ 3: POPRAVLJANJE ŠKODE];
```

CILJ 2: ZMANJŠEVANJE ŠKODE

CILJ 3: POPRAVLJANJE ŠKODE

Hvala za pozornost !